

Melde fra til barnevernet?

Trude hadde lagt spesielt merke til en liten gutt i sønnens barnehage.

Trude fortalte at det i barnehagen til sønnen Theodor var en gutt på fire år. Ifølge Trude hadde mange lagt merke til denne gutten og hans familie. Foreldrene virket lite engasjert i gutten, og Trude trodde at de hadde store vanskeligheter. Ofte ble han ikke hentet før etter at barnehagen stengte. Det gikk også rykter om at han hadde vært hjemme alene når foreldrene var på fest.

Trude fortalte at gutten virket både sint og lei seg. Hun mente noe måtte gjøres. Likevel var det ingen som turte å engasjere seg. De var redde for å bli innblandet i saken og at gutten feilaktig skulle bli fratatt foreldrene sine.

Jeg sa at hensikten med å melde fra var å forebygge skader som følge av omsorgssvikt. Hvis barnevernet griper for raskt inn, får det gjerne bred omtale i avisene. Men ifølge barn som lever i problemfamilier er det et betydelig større problem at barnevernet tar affære for sjelden.

Trude spurte hvem hun eventuelt skulle henvende seg til, og om hun kunne være anonym. Hun lurte også på hvem som skulle vurdere om hjemmet var egnet for et barn.

Jeg foreslo at hun i første omgang fortalte styreren i barnehagen hvordan hun oppfattet situasjonen. Barnehagepersonalet har ofte et nært samarbeid med helsesøster, og kan iverksette tiltak for å hjelpe familien. Men de kan være avhengig av innspill fra andre ettersom det er menneskelig å dekke over personlige problemer.

Et alternativ var å ringe barnevernstjenesten i kommunen. De ville eventuelt besøke familien og fortelle foreldrene om at saken var meldt og redegjøre for hvordan de ville kartlegge barnets situasjon. Barnevernet ville deretter, i samarbeid med foreldrene, tilrettelegge et hjelpetilbud for familien.

Jeg så at Trude var skeptisk og minnet henne på at barnevernet er til for å ivareta barnas beste. Det gjør man først og fremst ved å støtte foreldrenes muligheter til å gi barna nødvendig omsorg. Hvis denne hjelpen ikke fører fram eller foreldrenes problemer er for store, kan det bli aktuelt å plassere barn for kortere eller lengre perioder utenfor hjemmet. Likevel vil kontakten med familien nesten alltid bli opprettholdt.

<class="patientspeak">**Pasient** Hva skjer om familien nekter, da? Blir ikke det veldig fælt for gutten?

<class="doctorspeak">**Lege** Jo, det vil være vondt for han, men kanskje har han det verre i dag. Tvang brukes kun ved mishandling, andre overgrep og ved alvorlig svikt i omsorgen for barnet. Da kan hjemmet bli satt under tilsyn. Det innebærer at en tilsynsfører kommer på varslede og ikke varslede hjemmebesøk. Hvis forholdene er så dårlige at man mener barnet vil ha best av å bli flyttet til et annet hjem, er dette en omfattende sak som må taes opp i en statlig utnevnt fylkesnemnd.

Trude kommenterte at nemnden sikkert likevel gjorde hva barnevernet sa, og fryktet at foreldrene stod maktesløse igjen. Slike saker hadde hun lest om i avisene.

Jeg tror dessverre at barnevernet har fått mye urettferdig medieomtale. Mange mennesker har dermed fått et negativt syn på barnevernet, og tenker at det er en institusjon som nærmest stjeler barn fra foreldre uten rettigheter. Feil kan nok likevel skje, men loven er laget med sikte på å ivareta både barn og foreldrene. Foreldrene har som hovedregel rett til å se alle sakens dokumenter og til å møte i fylkesnemnda og si sin mening. De har også krav på advokatbistand der utgiftene betales av barnevernstjenesten. Foresatte kan selv velge advokat og har rett til å anke vedtak om tvangstiltak inn for domstolene.

Jeg sa til slutt at jeg syntes at hun skulle si fra, og gjerne anonymt hvis hun ønsket det. Hun kunne tilkjennegi usikkerheten i ryktene hun hadde hørt, og si hvordan hun oppfattet guttens problemer.

